

Kapitoly z dějin výtvarných oborů

Studijní texty pro studenty Univerzity třetího věku

Obsah

Úvod.....5

1. Možnosti výkladu dějin vizuálních oborů.....6

2. Metafora, absurdita a mnohoznačnost.....10

2A) Metafora.....10

2B) Absurdita.....14

3. Počátky civilizací - vybraná témata.....19

3A) Paleolit, mezolit a neolit.....19

3B) Megalitické stavby.....27

3C) Přírodní národy.....30

4. Starověké kultury - vybraná témata.....38

4A) Egypt.....38

Náboženské myšlení v Egyptě.....38

Shrnutí historického vývoje v egyptské kultuře.....41

Umění v Egyptě.....43

4B) Mezopotámie.....49

Náboženství Mezopotámie.....50

Umění oblasti Mezopotámie.....54

4C) Mezoamerika (a soudobá sakrální architektura).....58

Přehled nejdůležitějších kulturních center.....58

Mytologické představy.....63

Souvislosti s křesťanstvím a jeho obřady.....64

Soudobá sakrální architektura.....65

5. Středověk a novověk - vybraná témata.....69

5A) Kategorie středověké estetiky.....69

5B) Vztah obrazu a textu.....75

Hermeneutika jako teorie porozumění.....75

Valochova vizuální poezie.....80

Texty jako inspirační zdroj ve středověku.....81

5C) Motiv Útěku do Egypta.....87

5D) Špork a Kuks.....94

6. Interpretační souvislosti.....100

6A) Modely prostoru.....100

6B) Příklad řešení různých časoprostorových představ.....107

Postava (žena) – archetyp108

Žena (bohyně) – plodnost109

Spirála – představa plynutí času, počátku a konce času, představa řádu v D3110

Předek s pokrčenými nohama110

Srostlice zvíře – zvíře110

Srostlice a vazby zvíře – člověk111

Věci jako „nádrže síly“112

Pohled očí jako magické zobrazení založené na osovosti113

Části lidských těl jako schránky síly, jako „osy“114

Téma konečnosti lidského života jako utkvělá myšlenka doby	115
Vertikála, sloup jako „sečtená energie“, jako „osa“	117
Vizualizace řádu pochopeného v číselném souladu	118
Čas a časování ve vizuálním oboru	119
Řád kumulovaný v centrále a její realizace v architektuře	120
Město jako vize řádu, osy ve městě, lokalita jako vzorec	122
Brána jako předěl, portál jako průchod do jiné dimenze	127
Posvátná geometrie jako otisk kosmografu	128
Emblematika – texty v obrazech	135

6C) Hudební a výtvarné souvislosti.....139

Těsna a pronikové stavby139

Opouštění tonality a polycentrismus ve výtvarných oborech143

Poznámky.....147

Literatura..... 149